

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VI. De subjecto fine, materia sive objecto Orationis infusæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

quod ad viam purgativam pertinet : & quia ad hoc opus est dexterā Excelē, voca hanc operationem virtutis vigorem. Vt ita splendor sive contemplatio, via illuminativa attribuitur; quia, mediante peccatorum mortificatione, magnam lucem ad divinorum cognitionem anima fibi conciliat. Ardor denique charitatis ad viam univitatem spectat, in qua via transformativi amoris, anima in DEUM transformatur.

Purgativa est, purgare ac perficere sensus illuminativa, rationem ; uni-ivæ, spiritum seu mentem, qua est superior animæ pars. Primum enim à DEO purgatur ipse sensus & pars inferior, qua sunt instinctus & porticus ipsius animæ; inde ratio, qua est mūrisiple & civitas, postremò intellectus & voluntas, qua se habet tamquam Praes & R-ina, dominica totius hominis. Hoc quoque pacto DEUS dominium adipisciatur totius hominis ejusque regni, elecidans & tergens tres haec partes, qua per iniquitatem fuerant inquietate. Ultimò iracibilis & concupisibilis etiam defecatur per contemplationem omnipotentie & justitiae DEI quem offendit, & per studium humiliactionis propriæ, & contritionis de peccatis in eam commissis. Ceterum, potentia rationalis prius & luce plenior evadit considerando sapientiam divinam; voluntas vero, diligendo ejus bonitatem : sicut purgativa correspondet omnipotenti, illuminativa sapientia, unitiva bonitatis divina.

Monera
cujuſiſ-
bet via.

Purgativa manus est, per lacrymas & contritionem eliminare peccatum; itaque corpus ejus est purus animæ & integrus: illuminativa, veritas & cognitio DEI unita autem, amor, Purgativa appropriata DEO Pati, cui etiam solet attribui potestas & justitia: illuminativa, DEO Filio, tum quia est Sapientia Patris, tum quia via haec in imitatione Christi praefectum stabilitur est: unitiva Spiritu sancto, cujus proprius effectus est, ardor & charitatis incendium. In purgativa cognoscit homo seipsum; in illuminativa, DEUM; in unitiva studet unionem & transformationem in ipsum. Universa Orationis exercita ad haec tria puncta referuntur secundum D. Bonaventuram de Parte bono: quid sit DEUS, quid homo, & qualiter haec duo sint copulanda. Id est, quid est DEUS, & quid sum ego, & quomodo unum quid efficiemur per amorem. Ubipauculis velulis Sanctus hic complexus est omnem viam spiritualis substantiam.

Ubi adverte, quid est si tres haec vias penes tria distinguamus officia & exercitia, puritatis felicitate, lucis & amoris: non id tamen eo sensu capendum esse, quia in singulis viis singula aliarum exercitia & actus non exerceantur. Manifestum quippe est, in purgativa non modo vigore dolorem & expurgationem peccatorum, sed etiam notitiam veritatum, & DEI amorem: in illuminativa similius non solum lumen, sed & purgationem ac divinum amorem: at in unitiva cumulatus multo haec reperiari arque perfectius. Idecō tamen unicuique statu suoru destinamus specialiter exercitium, ut compertum sit, illud esse ipsi magis essentiale, congruentius, ac magis proprium, quodque plerumque subire eum oportet, qui illum statu tenet: quocircum in singulis viis & statibus singula reliquarum exercitum includuntur. Enim verò in unaquaque reperi est purgationem, lacem, amorem; & quantò excellenter via est, tanò excellens sicut isti actus. Verum norandum, quod in qualibet via ceterarum exercitum ordinati debeat conformiter ad specialem ipsius scopum sive exercitium: ut verbi

gratia, in purgativa, lux & amor ad purgationem; in illuminativa, amor & purgatio ad lucem, & virtutem exercitum: in unitiva, puritas & lux ad amorem, sicut in singulis statibus datur principium, medium & finis: id est, gradus majoris minoris perfectionis, ut clarus patet, cum de cuiusque via exercitiis differemus.

C A P V T VI.

*De subiecto, fine, materia sive obiecto
Orationis infuse.*

C A U S A M Orationis infuse agentem, ipsum esse Spiritum sanctum latè declaravimus; restat jam, ut subjectum, finem, ac Orationis infuse objectum tradendum aggrediamur. Cum Orationis infusa & supernaturalis sit auctoritatis elevatio mentis in DEUM, ei debitorum cultum & reverentiam exhibendo, vel ejus bonitatem & maiestatem intuendo ac contemplando; consequenter, ut Oratione in intellectu tamquam in connaturali centro resideat. Unde quacumque acceptio ne Oratione sumatur, sive pro petitione, sive pro mentis elevatione, ut regiegit confidat D. Thomas 2.2. quest. 83. art. 1. in corpore, ad intellectum pertinet.

Ita tamen Orationem infusam in intellectu docemus consistere, ut eam in voluntatem influere necesse sit: nam, ut recte docuit D. Thomas ubi supra, Oratione sapientia charitatis imperatur, quamvis ipsa per se in intellectu subjectetur; quare Oratione, licet causam sive originem habentem voluntate, scilicet DEI amorem, quo impellitur ad orandum sive petendum, effundendo corda nostra coram ipso DEO; proprie tamen Orationis actus ad intellectum specta.

Principius Orationis finis, ut testatur D. Thomas loco supra citato, est uno animæ cum DEO; hoc est, nostra voluntatis cum divina conformitas, ita ut utramque voluntatis sui unum velite & nolle: Orationis vero divina Spiritu sancto agente membris nostris infusa finis est, non quae ob uno anima cum DEO, sed intimâ & transformativa, & illa felicitas, qua est immunita anima cum DEO, de qua inferius lib. 4. dilectemus. Nam cum hoc orandi genus sit longe nobilitas divinius alio orandi modo, qui à virtute Religionis procedit; necesse est etiam ut ipse finis sit perfectior, non quidem quoad substantiam, sed tantum quoad modum unionis, ut fusus infra libro 4. De hoc Orationis supernaturalis fine praeclarè tractat S. Bonaventura Proclus 7. Religionis ap. 15. in hac verba: *Hec est bonus in hac vita summior perfectio, ut imbarere DEO, ut tota anima cum omnibus potentias suis & viribus in DEO collata, unus fiat Spiritus cum eo, ut nec meminerit, nisi DEVM; nihil sentiat vel intelligat, nisi DEVM; & omnes affectus in amoris gaudio antri, in sola Conditoris fructu ne suaviter quiescant. Imago enim DEI in anima & tribus eius potentias expressa conflit, scilicet in ratione, memoria & voluntate. Quamvis ite non sunt extoto DEO impressa, non est anima Deiformis. Forma enim anima, DEVS est, cui debet imprimi sicut filio signum. Hoc plene nunquam sit, nisi cum ratio perfectè juxta capacitem suam illuminatur ad cognitatem DEI, qui est summa veritas; & voluntas perfectè afficiatur ad amandam summam bonitatem, & memoria plene absorbetur ad intuendam, & tenendam, & fruendam summam felicitatem. Et quia in eam consummata adeptione constat gloria beatitudinis,*

Moni-
tum ob-
servan-
dum.

que perficietur in patria; liquet, quod illorum perfecta inchoatio, est perfectio via in hac vita. Quoniam autem omnes virtutum conatus ad hanc perfectionem tendere videantur, tamen specialiter Orationis studium ad hoc nititur ut anima toto intellectu, & affectu, & memoria in DEUM seratur; quia alii postpositi, soli DEO anima inhaerere desiderat cum oratione. Unde Orationis perfectio est, cum id obiret anima, ad quod orando tendit, ut tota ab infinito abstracta, solum amatur divinis, nec volens nec valens aliud sentire nisi DEUM. Ibi vera quiescit anima, ibi deliciatur in splendoris lucis, in amaritudine divina dulcedine, & in securitate paci. Hac autem spiritualis amaritudis non potest per alias imaginabiles describi similitudines, nec per sensibilium depingi comparationes; quia pure spiritualia tantum differunt a sensibilibus, sicut & spiritus a corpore. Hoc igit Bonaventura.

Et ibidem brevi in initio capitulo, explicans finem Orationis. Omnis, inquit, ergo Orationis fructus & finis est, DEO imberere, & unum cum DEO spiritum fieri per liquefactionem purissimi amoris, & speculationem serenissima cognitionis, & abs confusionem in DEI rutilo ab omni mundanorum streptu per excessum querissima fructus, ubi omnes vites anime & potentias a sua dispersionibus simul collectae, & in unitam, veram, & simplicissimum, & sumimum bonum fixe, in quandam divina conformatio[n]is & eterna stabilitatis similitudinem transformantur. Sunt autem quidam inferiores gradus quasi scalares ascensio, quibus paulatim proficit anima, & illi fini appropinquat. Hec D. Bonaventura. Ad hanc verò ac canam & felicissimam unionem consequendam donum Orationis infusa animabus sanctis DEUS concedere solet.

Orationis infusa causam, subiectum ac finem breviter ostendimus; restat ut de materia disserimus. Est enim Orationis infusa materia amplissima, quae propter ejus infinitam latitudinem, nullis fere limitibus contineri potest. Loquitur nunc de Oratione secundum ejus lausissimam acceptiōnem, ut comprehendit quilibet mentis ascensum five pium affectum in DEUM; in qua quidem acceptiōne, infinita se ē iunt, circa quae Oratio divina & infusa vertari potest: hujusmodi sunt, DEUS ipse in seipso, Christi vita, ac multiplex ejus perfectio, ut bonitas, sapientia, immensitas, &c. ad quae etiam reduci possunt ea omnia, quae ad DEUM ipsum diriguntur quocumque possunt. Sunt etiam aliae innumeræ orandi forma, quae pro qualitate vita ac putatio[n]is cordis, DEUS defecatis membris infundit. Ac ut paucis immensam hanc Orationis materiam explicem, ea omnia, quae sub Pietate & Confessione, Intellectu aut Sapientia domi, in modo & omnium donorum objectis contineri queunt, ea inquam omnia Orationis infusa materiam præbent.

CAP V T VII.

Quid sit petitio, quam DEVS anima infusa, & quanto eius in impetrando efficacia.

ESTIAT jam, ut de Oratione infusa in ea acceptione, quae petitio nunc patitur, differamus. Est autem hujusmodi Oratio specialis Spiritus sancti influxus, quo anima mirabiliter excitatur, ut fiducialiter petat, & efficaciter impetreret a DEO quae postulat. De hoc Orationis genere expreſſo loquitur Paulus ad Rom. 8. dicens: Spiritus adjuvat infirmitatem nostram: nam quid oremus siue oportet,

ter, nescimus; sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemiſtiosus inenarrabilis: id est, movet nos ad postulandum sicut oportet; id est, cum fiducia magna, pro nobis, ineffabilibus gemib[us], ac ceteris circumstantiis &c. ad imperrandam necessariis. Sic interpretantur hunc locum communiter Partes. Hac autem petitio nonquam solet esse innata & vacua, propter infinitam principiū a quo procedit, quod est Spiritus sanctus, dignitatem, cujus virtute caelos pertinet.

Nam, ut benè S. Bernardus Serm. 59. in Cant. doceat, quonodo sui Spiritus vocem irritam faciet DEVS? Cuius rei ratio est perspicuam cum Spiritus sanctus sit ipsam in creatu DEI sapientia, quotiescumque nos efficaciter moveat ad postulandum, certissimò novit nos in tali oratione audiendis, ac demum desiderii nostris satisfactum iri. Unde fit ut excite nos ad illa postulanda, quæ nobis per orationes nostras donare decrevit. Hoc idem inuit idem Apostolus eodem cap. in his verbis: *Qui autem scrutatur corda, scit quid desideret Spiritus. Et reddit rationem, cum ait: Quia secundum DEVM postulat pro sanctis, quia timorum Spiritus per preces, quas sanctis suggerit, illis postulat ea, quæ sunt secundum DEUM, quæque illi grata & accepta sunt.*

Et certè, si promissa DEI, tam multis sacra Scriptura & Evangelii testimonis nobis p[ro]feta[ta], tam variis parabolis insinuata, t[ame]n similitudinibus & figuris expressa, (ut scilicet per amus, & felicem eorum, quae perimus confidem, ex iure expectemus) aliquando debent completi; quoniam tempore magis apto id fieri potest, quam ubi ipse Spiritus sanctus postulat pro nobis: seu, quod idem est, facit ut velimus, & efficaciter petamus? *Quis enim sine speciali Spiritus sancti auxilio poterit confidenter preces suas tam immense Majestati offerte?* Quis ex le habebit fidem illam vivam, toties nobis in Sacris Interis commendatam, quæ certissimò credat se à DEO audiendum? Et denique quis certas condiciones, sine quibus oratio nostra nequia efficiat, & eorum quæ postulamus impetratoria, adjuvare, nisi is qui omnia potest? & ita gemitus ipsius menrabiles (de quibus loquitur S. Paulus) vel ut melius dicam, nostri, quos ipse in nobis causat, numquam postulat a DEO non exaudiri. Et hæc quidem oratio vero dicitur facta cum Spiritu, quia ipsius Spiritus sancti impulsu vivificatur, divinissimo illius calore foveatur, ac ipsius potens dextera brachio sustentatur.

Orate enim in spiritu, nihil est aliud, quam postulare genibus inenarrabilibus, cum affectu cordis desiderio, cum viva fide, ea quæ nobis suggerit Spiritus sanctus. Hoc orandi modo usitata est Anna Samuelis mater I. Reg. 1. quæ cum esset amaro animo, oravit ad Dominum copiosè h[ab]et, An & & totaliter effundens in conspectu illius animam quomo- suam, ita ut ex abundanti simo Spiritus sancti in- do te- fluxu extra corporis gestus externos elicere, mulcentia ut Hebreus sacerdos existimat eam temu- Anna legatam: nec omnino temere, erat enim; sed non fuerit ex hoc materialis, ut ipse parabat, sed ex fortissimo dulcedinis spiritualis multo, quo solet Spiritus sanctus fideli[s] sibi animas inebriare. Talis etiam fuit oratio Moysi, quæ adeò era fervens, ut contra ipsummet DEUM prævaleret, ac ferè temper- et quæ per eam poscebat, obinereret.

Quid dicam de oratione sanctissimi Patris nostri ac Propheta ELIE, qui (ut habeatur Iacobi 3. & 3. Reg. cap. 17. & 18) quando poposcit a DEO, ut non plueret super terram per tres annos, idque cum

Materia
infusa
Oratio-
nis am-
plissima
est, &
quam
illa sit?

Quo-
modo
sint in-
teligen-
da ea
verba: